

موازنه منطقی تولید، مصرف، تزریق و صادرات گاز طبیعی در افق سال ۱۳۹۵

افزایش تولید، پالایش و انتقال گاز طبیعی در کشور

منصور دفتریان

خلاصه

مطالعات انجمن مهندسی گاز نشان می‌دهد که با اجراء پروژه‌ها و اعمال سیاست‌های پیشنهادی در بخش مدیریت بهره‌برداری، توان بالقوه تولید گاز از مخازن گازی کشور در سال ۱۳۹۵ به سطح ۶۱۹/۵ میلیارد مترمکعب (بطور متوسط معادل ۱/۶۹۷ میلیون مترمکعب در روز) خواهد رسید.

بر مبنای این بررسی‌ها میزان مصرف گاز طبیعی در کشور تا سال ۱۳۹۵ به حد ۲۸۸ میلیارد مترمکعب (بطور متوسط ۷۸۹ میلیون مترمکعب در روز) و میزان گاز مورد نیاز برای تزریق به مخازن نفتی کشور به حد ۱۱۳ میلیارد مترمکعب (بطور متوسط ۳۱۰ میلیون مترمکعب در روز) خواهد رسید.

بر مبنای سناریوی پیشنهادی علاوه بر تأمین کلیه نیازهای بخش‌های مصارف داخلی و تزریق، در سال ۱۳۹۵ سالانه بالغ بر ۲۲۳ میلیارد مترمکعب گاز طبیعی (بطور متوسط ۶۱۳ میلیون مترمکعب در روز) برای بخش صادرات اختصاص داده خواهد شد.

درآمد ارزی حاصله از بابت صادرات گاز طبیعی (بدون منظور نمودن درآمدهای ارزی حاصل از بابت تولیدات جنبی یعنی مایعات گازی، اتان و گاز مایع) و با قیمت‌های روز بالغ بر ۵۱ میلیارد دلار در سال خواهد شد. موازنه منطقی تولید، مصرف، تزریق و صادرات گاز طبیعی در افق سال ۱۳۹۵ به شرح جدول زیر می‌باشد:

در تهیه موازنه فوق‌الذکر موارد زیر مدنظر قرار داده شده است:

۱. در موازنه پیشنهادی با هدف جایگزین کردن بخش عمده مصارف فرآورده‌های نفتی، مصرف گاز طبیعی از ۱۱۲/۵ میلیارد مترمکعب در سال ۱۳۸۴ به رقم بسیار قابل توجه یعنی ۲۸۸ میلیارد مترمکعب در سال ۱۳۹۵ که معادل حدود ۵ میلیون بشکه نفت در روز می‌باشد افزایش داده شده است.
۲. میزان پیشنهادی تزریق گاز به مخازن نفتی باتوجه به لزوم تسریع در پروژه‌های ازدیاد برداشت از مخازن نفتی و با منظور کردن حداکثر میزان قابل تزریق از حدود متوسط ۷۷ میلیون مترمکعب در روز در سال ۱۳۸۴ به حدود چهار برابر یعنی بالغ بر ۳۱۰ میلیون مترمکعب در روز افزایش داده شده است.
۳. در تهیه موازنه پیشنهادی تغییراتی نسبت به سیاست‌های جاری «مدیریت برداشت از مخازن گازی» مدنظر قرار داده شده است. تغییرات مورد نظر منجر به افزایش میزان برداشت گاز از مخازن و همچنین طولانی‌تر شدن زمان «ثبات

جدول موازنه تولید، مصارف داخلی، تزریق و صادرات گاز در افق ۱۳۹۵

ارقام به میلیون مترمکعب در روز (متوسط)

ردیف	شرح	مقدار (میلیون مترمکعب در روز)
۱	تولید گاز طبیعی از مخازن گازی	۶۱۹/۵
۲	مصرف داخلی گاز طبیعی	۳۱۰
۳	تولید گاز طبیعی از مخازن گازی	۶۱۹/۵
۴	مصرف داخلی گاز طبیعی	۳۱۰
۵	تولید گاز طبیعی از مخازن گازی	۶۱۹/۵
۶	مصرف داخلی گاز طبیعی	۳۱۰
۷	تولید گاز طبیعی از مخازن گازی	۶۱۹/۵
۸	مصرف داخلی گاز طبیعی	۳۱۰
۹	تولید گاز طبیعی از مخازن گازی	۶۱۹/۵
۱۰	مصرف داخلی گاز طبیعی	۳۱۰
۱۱	تولید گاز طبیعی از مخازن گازی	۶۱۹/۵
۱۲	مصرف داخلی گاز طبیعی	۳۱۰
۱۳	تولید گاز طبیعی از مخازن گازی	۶۱۹/۵
۱۴	مصرف داخلی گاز طبیعی	۳۱۰

تولید» خواهد شد ولی به استثناء بخش تزریق گاز، در این مرحله تغییری در نرخ برداشت سالانه از مخازن داده نشده است و بنابراین زمان و روند کلی تخلیه مخازن تغییر نخواهد کرد. در بخش تزریق گاز در مخازن نفتی، با هدف تسریع در پروسه پروژه‌های ازدیاد برداشت، نرخ تولید سالانه از مخازن گازی مربوطه نسبت به روش فعلی افزایش، داده شده است.

۴. تغییرات پیشنهادی فوق‌الذکر، بر مبنای بررسی مبسوط مدیریت برداشت از ۱۰۷۰ مخزن گاز در سطح جهان و همچنین مطالعه رفتار مخازن داخلی کشور در سال‌های گذشته استوار بوده و در نتیجه اطمینان کافی نسبت به مزایا و عملی بودن تغییرات پیشنهادی مذکور حاصل شده است.

۵. در موازنه پیشنهادی علاوه بر استفاده از مخازن، توسعه مخازن گاز پارس شمالی، کیش، لاوان، تابناک، سلمان، میلان، هولیلان، سمنند، آغاچاری، دارخوین، ویزناهور، کرنج، بی‌بی حکیمه و احداث تأسیسات پالایش و شبکه‌های انتقال مربوطه نیز مدنظر قرار داده شده است.

۶. مضافاً خاطر نشان می‌گردد که ظرفیت‌های پیشنهادی تولید از مخازن مورد نظر، باتوجه به برنامه‌های تعمیرات اساسی پالایشگاه‌ها و تأسیسات دیگر و افزایش تقاضا در مقاطع حداکثر مصرف و همچنین توجهات اقتصادی مرتبط با قیمت تمام شده گاز و امکانات بالقوه سرمایه‌گذاری، بهینه‌سازی شده است.

۷. بر مبنای پیشنهادات مطروحه افزایش حداکثر ظرفیت تولید، پالایش و انتقال گاز طبیعی برای مصارف داخلی و در مقطع حداکثر مصرف از حدود ۴۰۹ میلیون مترمکعب در روز به بالغ بر ۱۰۵۲ میلیون مترمکعب در روز مدنظر قرار داده شده است.

۸. در موازنه پیشنهادی با هدف جذب بازارهای جهانی گاز طبیعی بخصوص بازارهای کشورهای همجوار و هندوستان و در نهایت افزایش درآمدهای ارزی کشور، در افق سال ۱۳۹۵ بالغ بر ۲۲۳ میلیارد مترمکعب برای صادرات اختصاص داده شده است. درآمد حاصله از صادرات گاز به میزان ذکر شده (بدون منظور نمودن درآمدهای قابل توجه تولیدات جنبی از قبیل مایعات گازی، اتان و گاز مایع) با قیمت‌های روز بالغ بر ۵۱ میلیون دلار در سال می‌باشد.

۹. خاطر نشان می‌گردد که بر مبنای سناریوی پیشنهادی تولید، پالایش و انتقال گاز طبیعی کشور در افق سال ۱۳۹۵ معادل حدود ۱۰/۶۷ میلیون بشکه نفت در روز خواهد بود.